

Nieuwe rubriek op de site: Archeologie

Op onze website www.alphenaandemaas.com hebben we weer een nieuwe rubriek toegevoegd: Archeologie.

In deze rubriek vindt u informatie over bodemvondsten die in of bij Alphen gedaan zijn door de eeuwen heen. De oudste vermelding die we kennen van een vondst bij Alphen is al uit 1870. Maar ook vindt u er informatie over de muntvondst en over de berging van een Focke Wulf uit de tweede wereldoorlog. Natuurlijk is ook het nodige te lezen en bekijken over de recente vondsten bij Over de Maas; foto's maar ook filmpjes.

Bodemvondsten: Bronzen steelpannetje

Dit Romeinse bronzen steelpannetje is in de jaren dertig van de vorige eeuw gevonden in de Maas bij Alphen. Dit soort pannetjes behoorde tot het luxe tafelgerei. In de steel zit een gat voor het ophangen. Pannetjes als deze werden vooral in gespecialiseerde brons werkplaatsen in Italië gemaakt. Ze werden in één stuk gegoten. De platte steel werd er vaak apart aan bevestigd. Op de steel staat de naamstempel van de maker maar deze is door uitslijting helaas onleesbaar geworden.

Het pannetje is overtrokken met een laagje witmetaal, dat het ontstaan van kopergroen voorkwam. Het zorgde er ook voor dat men geen voedselvergiftiging kreeg door het koper in het brons. Op de bodem zijn gedraaide cirkels te zien, die hielpen bij de warmteverdeling. De inscriptie, > C. ANCESTI C. VALERI CRIS LE(?)G XXII, die in puntletters op de bodem is aangebracht, vertelt ons dat het pannetje het eigendom is geweest van een soldaat van het 22ste legioen, dat van 71 tot uiterlijk 96 na Chr. in Xanten gelegerd was.

De Spaanse griep

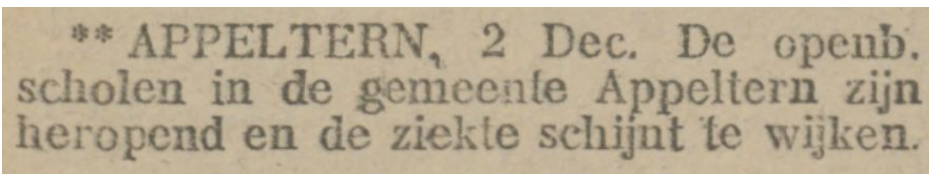
Dit jaar hebben veel mensen te maken gehad met de griep. De dokters hadden volle spreekkamers, scholen weinig leerlingen en problemen om invalleeërkrachten te vinden en zelfs de ziekenhuizen kampten met onderbezetting van hun personeel. Maar honderd jaar geleden was het allemaal veel erger!

In de Graafsche Courant verscheen op 21 juli 1918 al een uitgebreid artikel over voorzorgsmaatregelen, "reinheid op het lichaam, kleding en woning, het inroepen van geneeskundige hulp bij ziekte en dergelijke meer".

Het liep tegen het einde van de Eerste Wereldoorlog en in augustus 1918 hadden veel van de Amerikaanse soldaten in Europa de ziekte: 43.000 van hen overleefden dit niet. Dat is bijna de helft van het totaal aantal Amerikanen dat in Europa stierf, want aan het front vielen circa 50.000 man. De ziekte sloeg snel over naar andere legerkorpsen. Toen de oorlog in november 1918 eindigde en soldaten terugkeerden naar hun landen, werden ze overal ter wereld feestelijk onthaald. Door deze wereldwijde massale bijeenkomsten verspreidde het virus zich gemakkelijk. In de VS stierven 675.000 mensen, in Frankrijk 200.000, in Engeland 400.000, in Nederland 27.000.

Aanvankelijk was het virus niet dodelijk, maar dat veranderde al snel. In Spanje, waar geen oorlogscensuur bij de media heerste, sloegen de kranten groot alarm toen verschillende mensen aan het virus stierven. De dood trad in na enkele dagen van koortsaanvallen die aan griep deden denken. Zo kreeg het virus zijn nogal misleidende naam.

De Spaanse griep begon met hoge koorts, hoesten, spierpijn en keelpijn, gevolgd door extreme moeheid en flauwtes. Men verloor zoveel energie dat men niet meer kon eten en drinken. De ademhaling werd steeds moeilijker en binnen enkele dagen trad de dood in. De Spaanse griep had de opmerkelijke eigenschap om jonge volwassenen te treffen. Dit in tegenstelling tot gangbare griep epidemieën, waarbij met name kinderen en senioren de ziekte krijgen en laatstgenoemden de grootste risico's lopen.

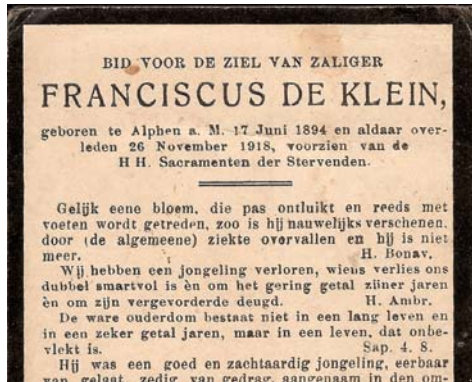
** APPELTERN, 2 Dec. De openb. scholen in de gemeente Appeltern zijn heropend en de ziekte schijnt te wijken.

Op 9 november 1918 werd al gemeld dat de scholen in Altforst, Maasbommel en Alphen gesloten waren en pas op 2 december zag je in de krant dat de ziekte scheen te zijn geweken. Als we de overlijdensakten van de gemeente bekijken klopt dat ook wel, tenminste voor onze omgeving.

In Alphen vinden we in de overlijdensakten eigenlijk maar twee personen die waarschijnlijk gestorven zijn aan de Spaanse griep. Met zekerheid is dit niet te zeggen, omdat in deze akten de doodsoorzaak niet is opgenomen. Kinderen van Hendricus Theodorus van Zwolgen (36 jaar, overleden 18 november) wisten dat nog van hun vader. Ook Francis de Klein (24 jaar, overleden 26 november) was waarschijnlijk een slachtoffer van deze ziekte.

Hendrik van Zwolgen

Bidprentje Franciscus de Klein

Maar veel sterker waarde de dood rond in Maasbommel. Tussen 13 oktober en 23 november zijn daar 15 personen overleden die tussen de 14 en 64 jaar oud waren. Ook in Druten werd melding gemaakt van een abnormale hoeveelheid sterfgevallen.

Spaansche griep. Te Druten heerscht de Spaansche ziekte op onrustbarende wijze. Zondag stonden zeven lijken boven aarde. Op de 2700 zielen zijn 500 zieken.

In 1918 stierven er in onze gemeente (Appeltern, Altforst, Maasbommel en Alphen) 94 personen, waarvan 47 in de laatste 5 maanden. Als vergelijking: in 1917 waren dat er 68 en in 1919 51 per jaar.

CORRESPONDENTIE.
Heeren correspondenten wordt verzocht berichten over het heerschen der Spaansche griep voortaan achterwege te laten.

De kranten stonden bol van de berichten over deze ziekte, vandaar nevenstaand bericht.

Zoekplaatje Gemeentewerkers?

Ook deze maand weer een zoekplaatje uit de film van 1968. Wie zijn deze mannen? De foto is gemaakt bij de hoek van de Kerkstraat en de Greffelingsestraat. Het zou kunnen dat het hier om medewerkers van de gemeente Appelteren gaat, die mogelijk dus niet uit Alphen komen. Alle hulp is welkom, we willen graag zoveel mogelijk personen uit de film benoemen, voordat deze in oktober op dvd uitkomt.

Geen oplossing zoekplaatje Loswal

Helaas hebben we nog geen oplossing ontvangen van het zoekplaatje van vorige maand.

Stichting Werkgroep Historisch Alphen aan de Maas

p/a Greffelingsestraat 23
6626 AN ALPHEN (Gld)

Elke donderdagavond in de Edohof
van 20.00 tot 22.00 uur

RegioBank NL45RBRB0918497752
KvK nr. 11069033

| Peer Witzel
| Ben van Dijk
| Adrie van Hoogstraten
| Johan de Jong

tel. 56 2195
tel. 56 1942
tel. 56 2425
tel. 56 1557

| email: wham@alphenaandemaas.com
| www.alphenaandemaas.com